

TÜRKİYE SAĞLIKLI KENTLER BİRLİĞİ

42. OLAĞAN MECLİS TOPLANTISI

26-27 EKİM 2024
İZMİR

Dr. CEMİL TUGAY

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Başkanı
İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı

Kentler için İki Önemli Sorun: İklim Değişikliği ve Gıda Güvencesi

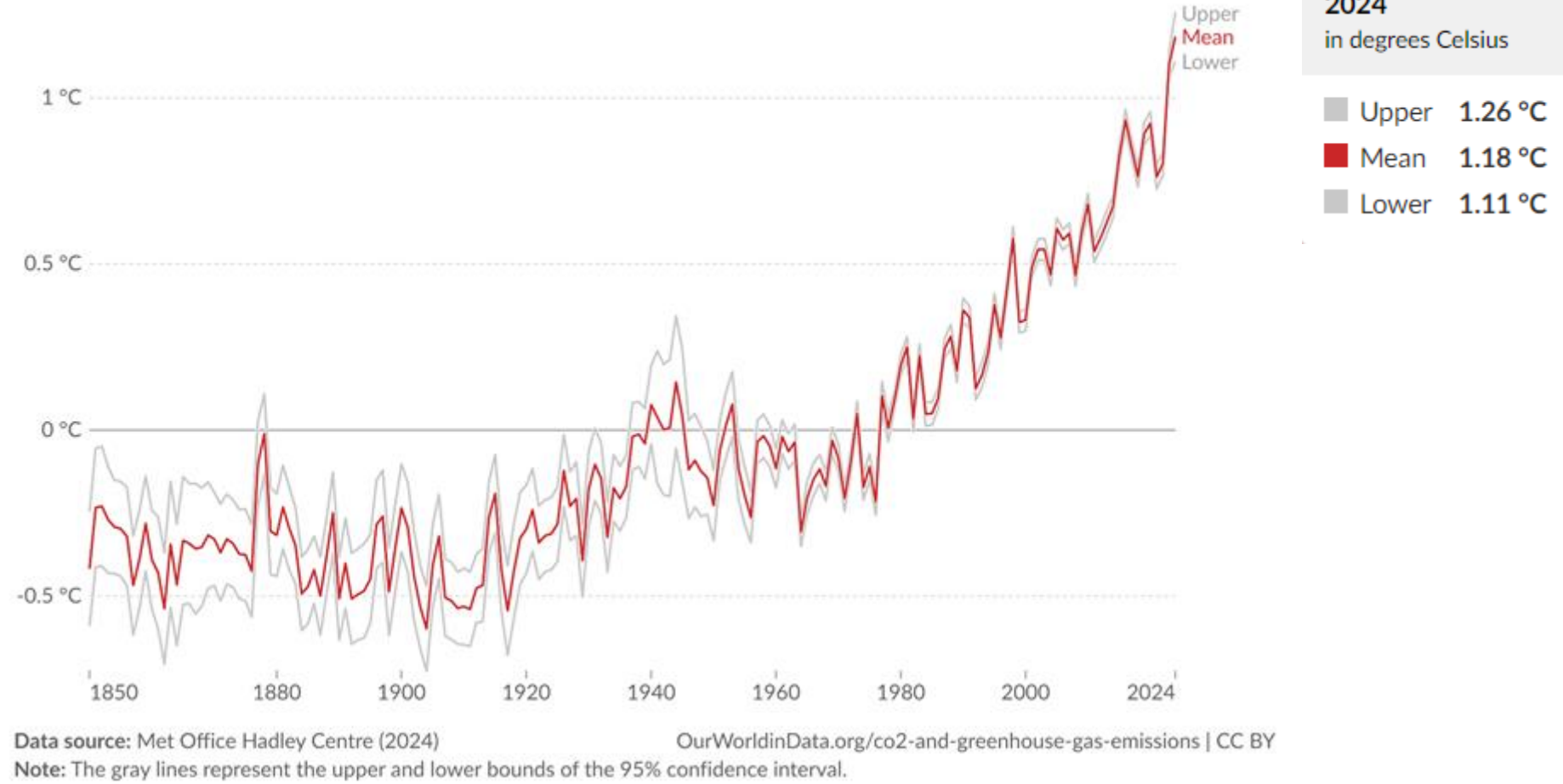

Dr. CEMİL TUGAY

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Başkanı
İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı

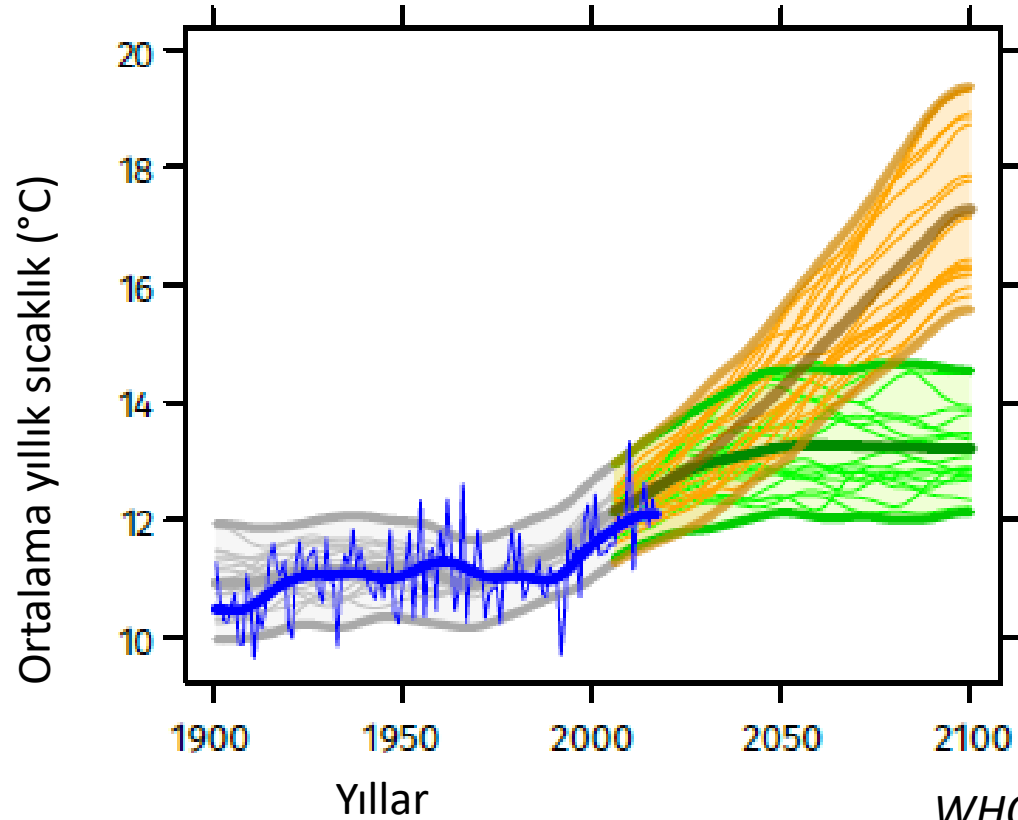
İklim Değişikliği

- 1961-1990 ortalama sıcaklık baz alınarak hesaplanan küresel ortalama kara-deniz sıcaklığı anomalisi

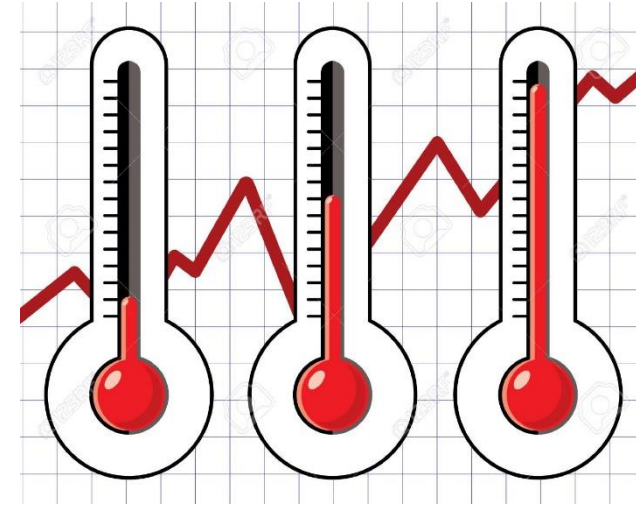

İklim Değişikliği-Türkiye

Yükselen sıcaklık

- Yıllık ortalama sıcaklık yüzyılın sonuna kadar ortalama 4,9°C artacak.

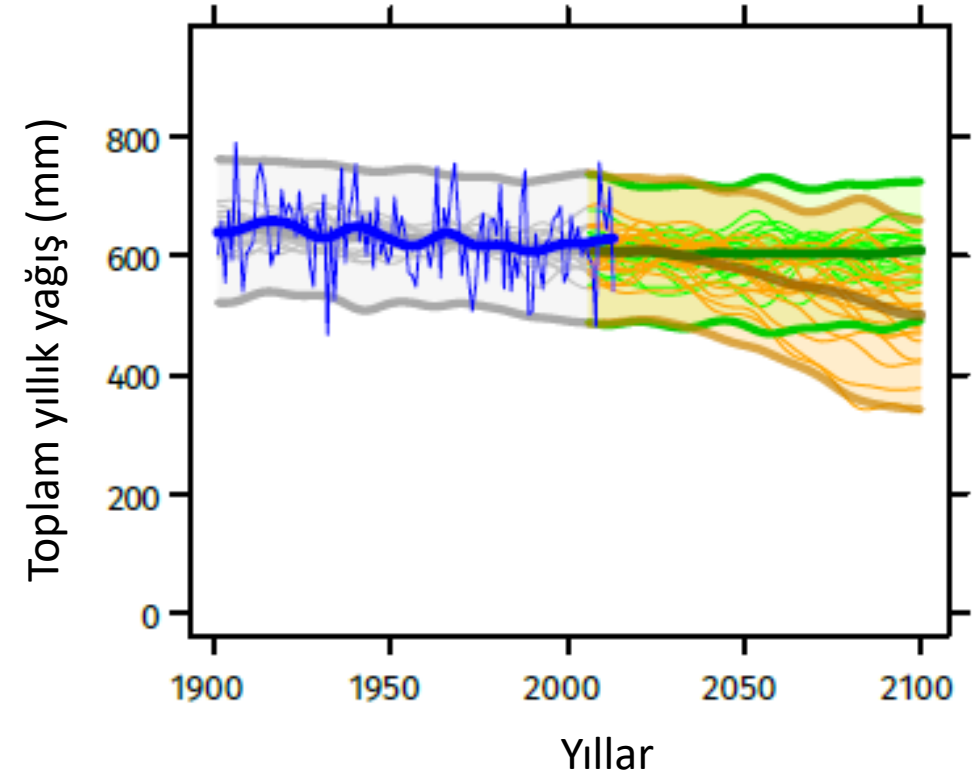
WHO, UNFCCC. Health and Climate Change, **Country Profile 2022: Türkiye**

İklim Değişikliği-Türkiye

- Toplam yağış yıllık ortalama %15 azalacak.

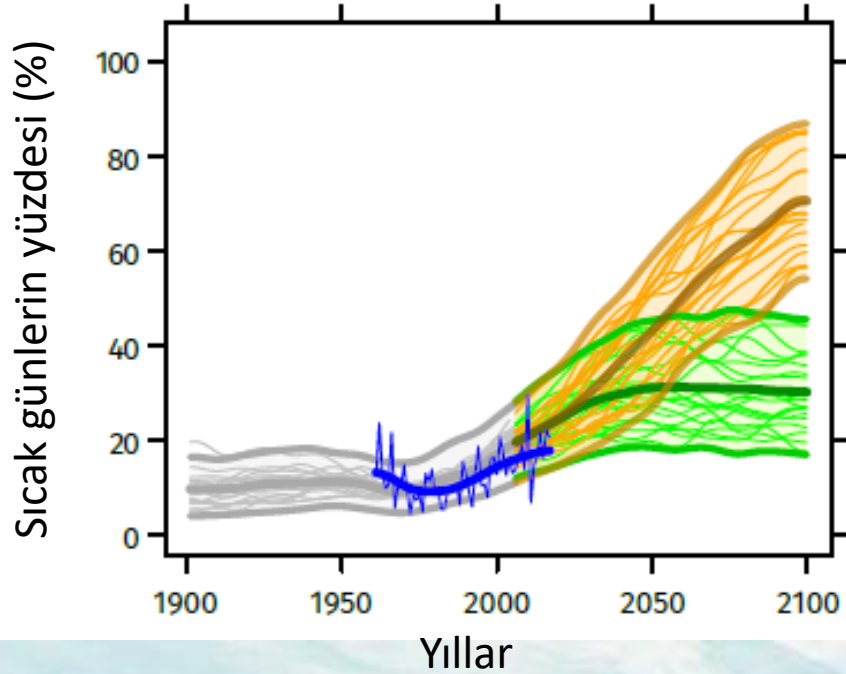
Toplam yağışta azalma

İklim Değişikliği-Türkiye

Daha yüksek sıcaklıklar (Isı stresi)

- Yüzyılın sonunda kadar günlerin yaklaşık %65'i 'sıcak' olarak tanımlanan günler olacak.

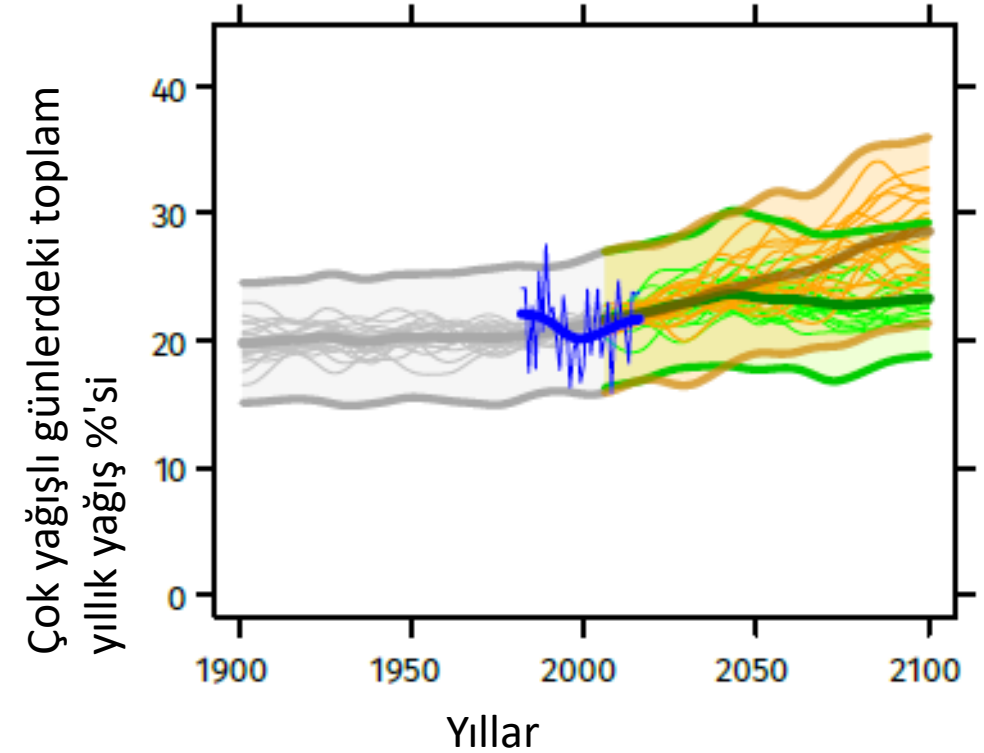
İklim Değişikliği-Türkiye

- Yüzyılın sonunda, **çok yağışlı günlerdeki yıllık yağış oranı ortalama %30 artacak.**

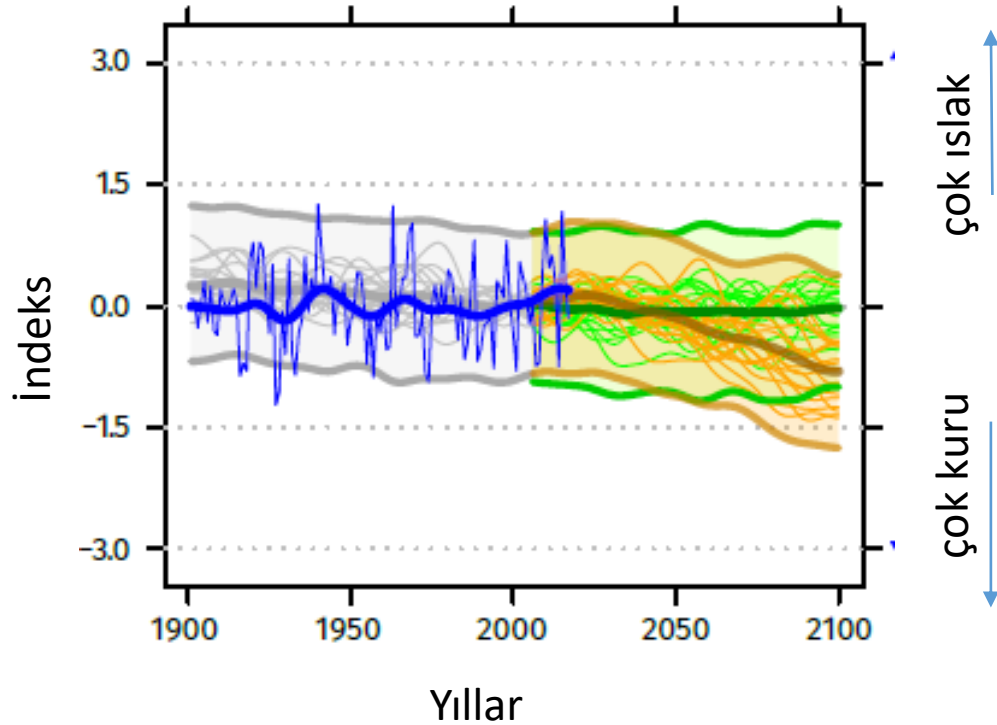

Yoğun yağış artışı

İklim Değişikliği-Türkiye

☔ Kuraklık sıklığı ve yoğunluğu

- Yüzyılın sonunda
 - kurak dönemlerin ve kuraklık olaylarının sıklığında ve/veya yoğunluğunda bir artış
 - ıslak olayların sıklığında ve/veya yoğunluğunda bir azalma olacak

Türkiye’de Hava Kirliliđi-2022

PM10 - 2022 (µg/m³)

- Tüm istasyonları % 90 veri alımının altında kalmış iller
- Yıllık PM10 ortalaması 15 µg/m³'ün üstünde iller (DSÖ kılavuz değeri)
- Yıllık PM10 ortalaması 40 µg/m³'ün üstünde iller (Ulusal limit değeri)
- En kirlili 10 il

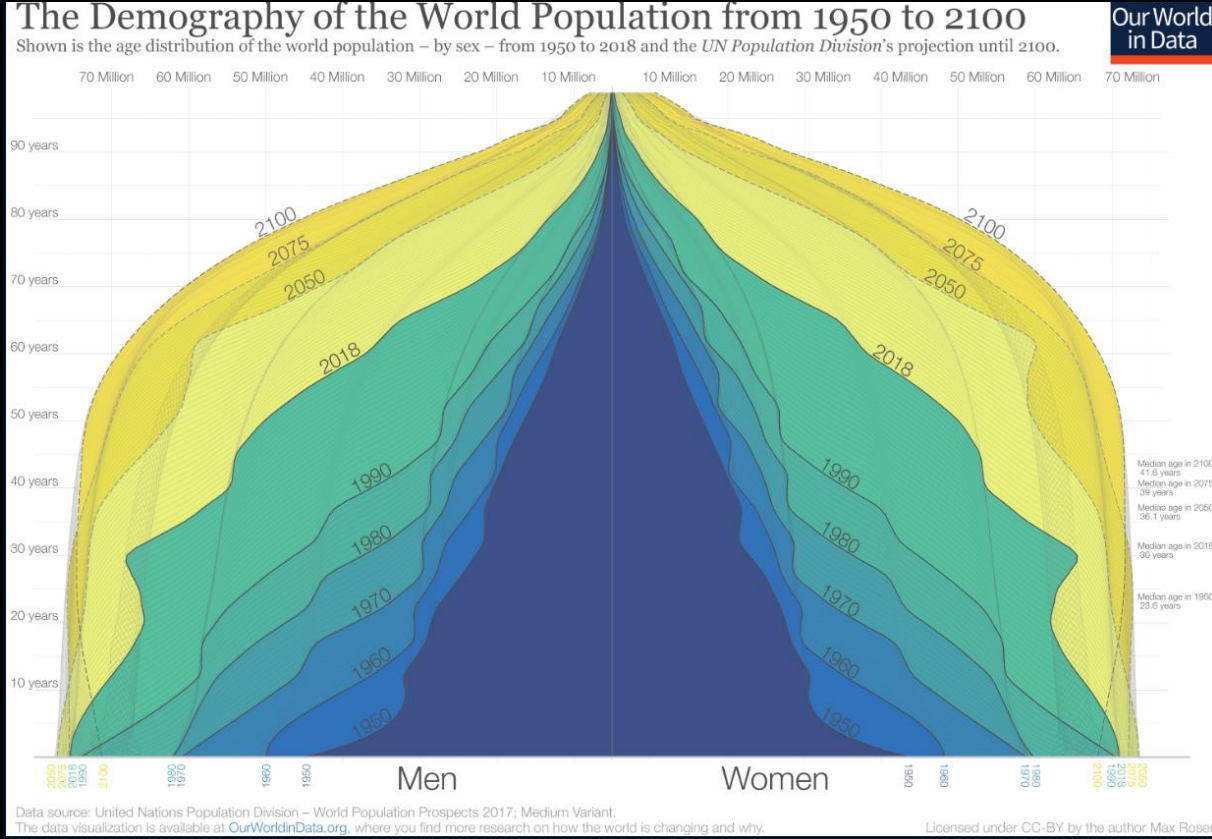
2022 yılında PM10 yıllık ortalama değeri ve veri alım oranlarına göre iller

Temiz Hava Hakkı Platformu, Kara Rapor, 2024

Türkiye’de Hava Kirlilięi-2022

- Türkiye’de nüfusun yüzde 92’sinden fazlası hala Dünya Sağlık Örgütü standartlarına göre kirli hava soluyor.
- Fosil yakıtlar olan kömür, petrol ve doğalgazın birincil enerji arzında payı %82,8
- Elektrik üretiminde kömür %34,6’lık payla birinci sırada
- İnce partikülü madde (PM_{2,5}) düzeyleri DSÖ kılavuz değeri olan 5µg/m³ ’e indirilebilseydi 68.440 ölüm önlenebilirdi.
- Kazalar, yaralanmalar ve Covid19 nedenli ölümler harici gerçekleşen 30 yaş üstü toplam 480.991 ölümün %14,2’ü hava kirliliğine atfedilen ölümler
- Hava kirliliği sonucu gerçekleştiği tahmin edilen ölümlerin hem sayısal hem de orantısal olarak önceki yıllara göre daha fazla

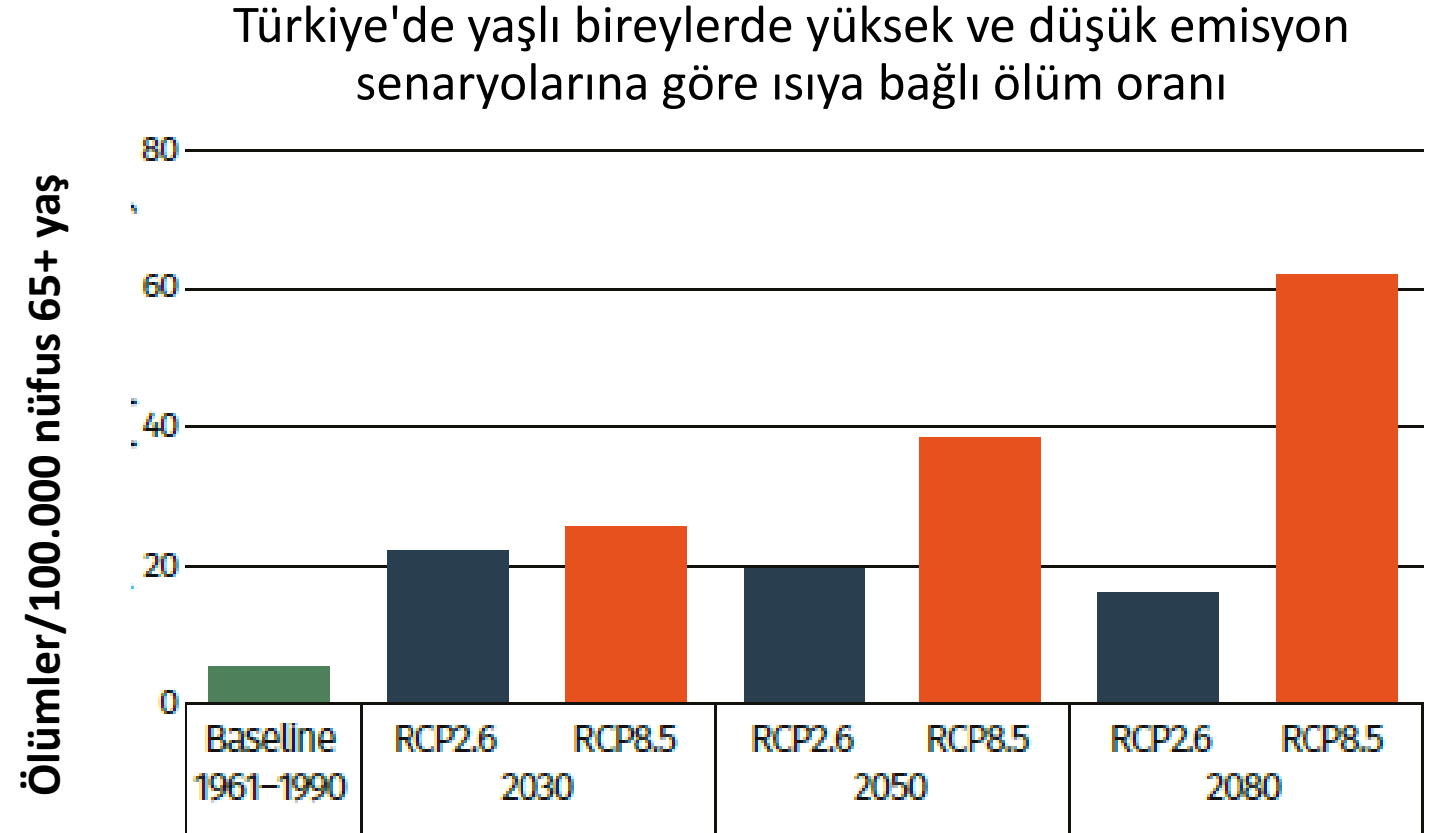
Çoklu Kırılganlıklar

Dünya nüfusu artıyor ve yaşılanıyor

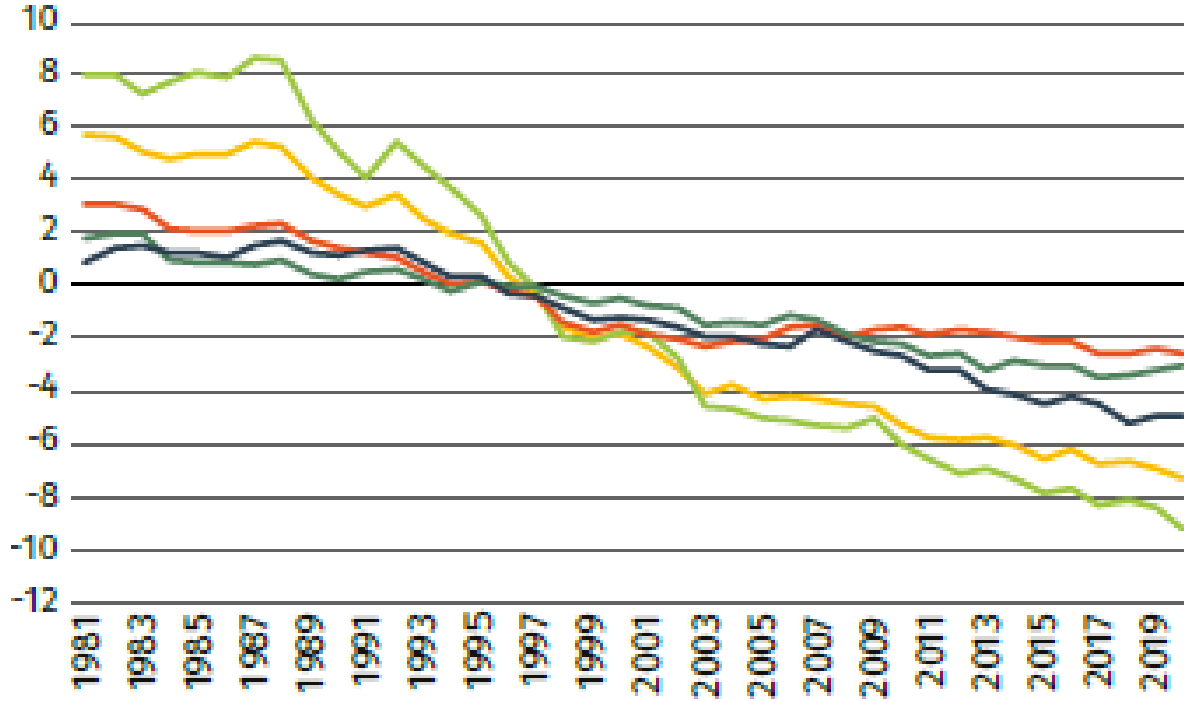
- Yaşlılar arasında ısıyla ilişkili 100.000 kişi başına yaklaşık 5,2 ölümün 2080 yılına kadar 100.000 kişi başına yaklaşık 62'ye yükselmesi öngörülmektedir

WHO, UNFCCC. Health and Climate Change, **Country Profile 2022: Türkiye**

Gıda Güvenliği ve Güvencesi

Bitki büyüme süresindeki yıllık değişim

- Mısır
- Pirinç
- Soya fasulyesi
- İlkbahar buğdayı
- Kış buğdayı

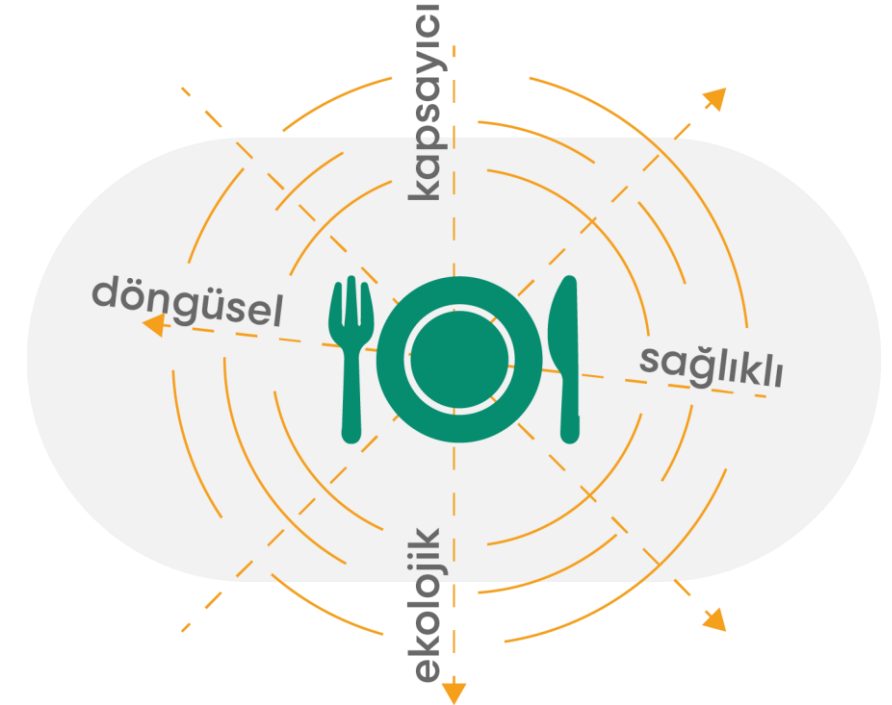
Gıda güvencesizliği, küresel açlık ile sonuçlanıyor.

Kentsel Gıda Strateji Belgesi

Kriz ve afet dönemleri de dahil olmak üzere, herkes için erişilebilir, güvenli gıda ve su sağlanması

«Herkes için gıda hakkını, gıda sistemi dönüşümünün merkezine yerleştirin.»

Kadifekale Bostanları

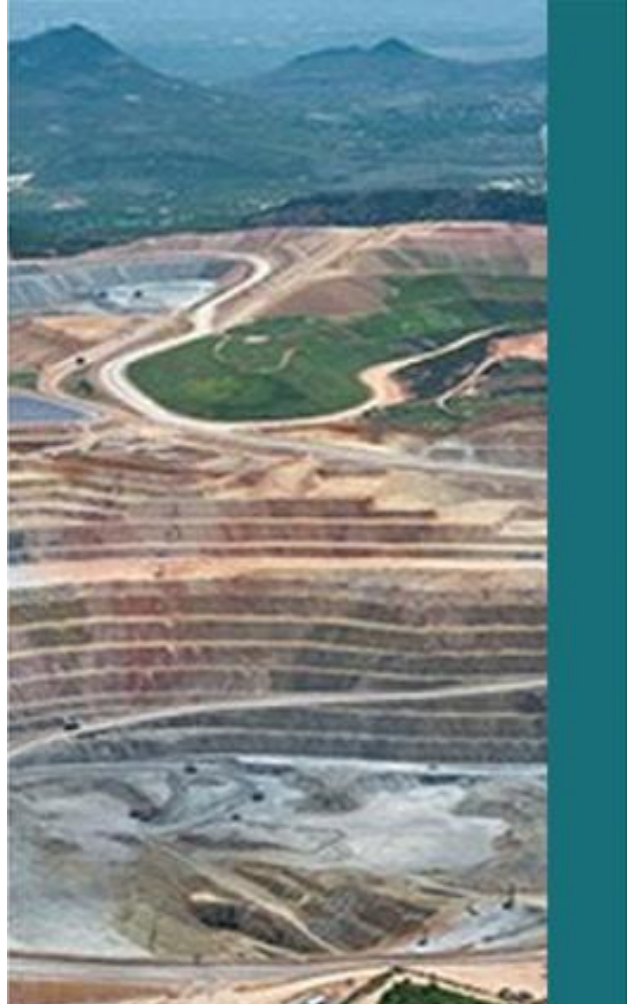

**Yerel yönetimler, bir hak
olarak sağlığı
desteklemektedir!**

- Sağlıklı olmak sadece kişisel bir durum veya seçim değildir.
- Toplumun kişilere sunduğu yaşam ortamının bir ürünü veya sonucudur.
- Sağlık başlı başına bir haktır; kentli haklarının en önemli bileşenlerinden biri sağlıklı ortamlarda yaşama hakkıdır.
- Yerel yönetimler sağlığın önemli bir kavramı olan iyilik halini desteklemektedir.

Sorunlara;

Çözüm olabiliriz.

Sağlıklı Kentler Birliği neler yapabilir?

- Danışma Kurulu Alt Çalışma Grupları
- Tematik toplantılar
- Bilgi ve deneyim paylaşımı
- Yerinde gözlem
- Eylem planları
- Eğitim programları
- İyi uygulamaları görünür kılmak
- İyi uygulamaları ödüllendirmek
- Ağımızı genişletmek

Teşekkürler

Dr. CEMİL TUGAY
Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Başkanı
İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı